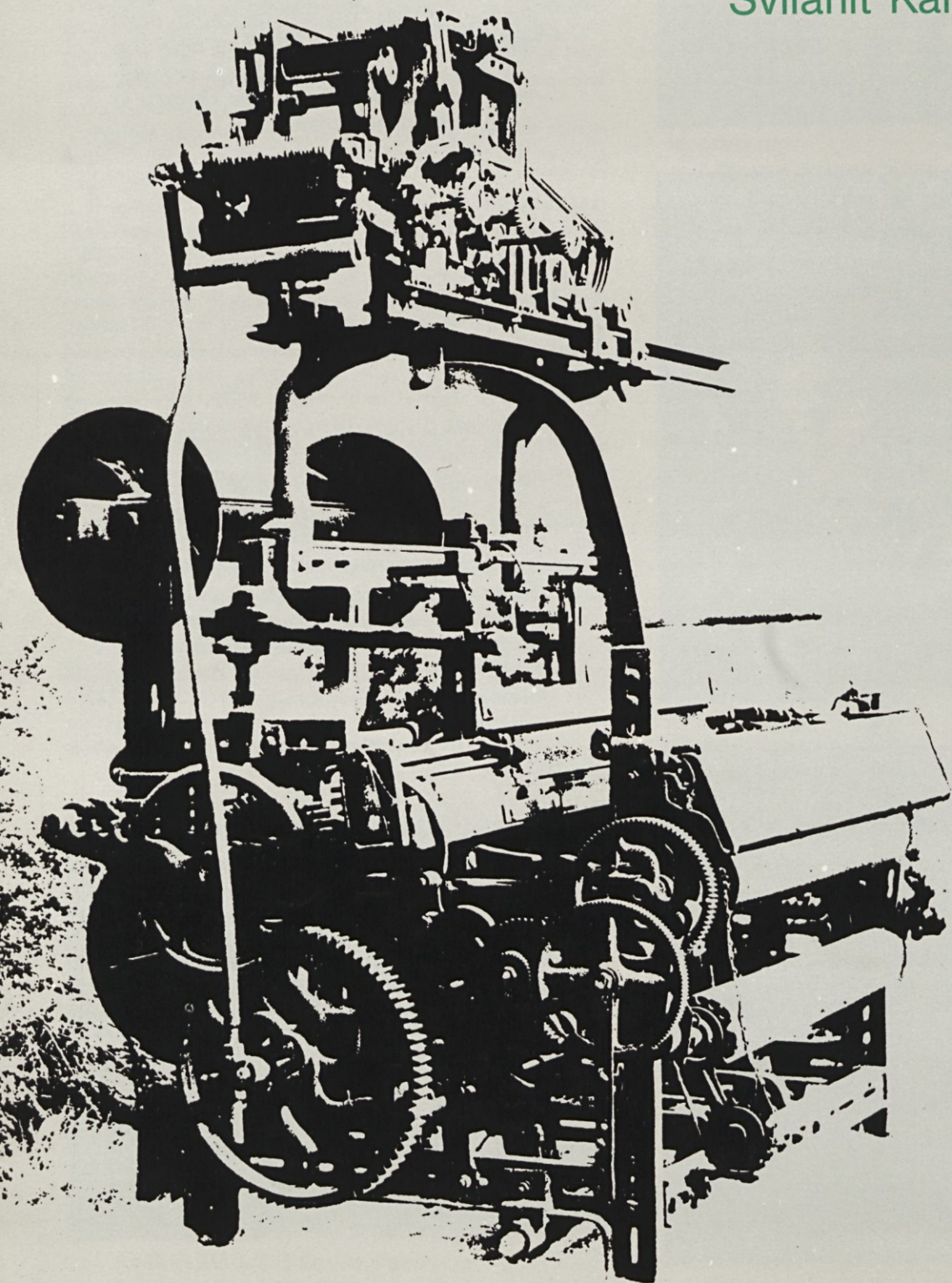

KAMNIŠKI TEKSTILEC

glasilo delovne
organizacije
Svilanit Kamnik **9-10**

DELA VSKI SVET JE NA SEJI, 25. OKTOBRA 1979 sprejel odločitev, da oktobrske nagrade podeli naslednjim našim delavcem:

TOV. STANKOVIČ BRANETU, za vidne uspehe na strokovnem in družbenopolitičnem področju: „... Njegov prispevek k razvoju celotne delovne organizacije je velik. V zadnjem obdobju je intenzivno delal na razvoju TOZD SVILE, ter skupno z ostalimi sodelavci ob zaključku gradnje novega objekta pričel novo obdobje razvoja svoje temeljne organizacije. Poznamo ga kot dobrega nesebičnega tovariša, požrtvovalnega delavca in sposobnega strokovnjaka...“

TOV. MAGYAR SILVU, za prizadevno strokovno delo in razvijanje samoupravnih odnosov: „... Kot vodja remontne grupe za vzdrževanje tkalskih strojev je zelo discipliniran, natančen in prizadeven. Vse to zahteva tudi od svojih sodelavcev, zato je delovni uspeh remontne grupe velik. Poleg svojih nalog prevzema še dodatna dela, s tem pa prispeva k hitrejši in cenejši realizaciji določenih investicijsko vzdrževalnih del...“

TOV. MOKOS DRAGUTINU, za dolgoletno prizadevno in uspešno delo na področju prodaje: „... S svojim znanjem, pravilnimi odločitvami in poštenim odnosom je uspel ustvariti pogoje za široko prisotnost naših izdelkov na področju SR Hrvatske. Ne moremo mimo dejstva, da je kot soustvarjalec in sokreator poslovne politike in prodaje, prispeval k optimalnim rešitvam, ki so bile v danem trenutku najboljše...“

ČESTITAMO

Ivana Skamen

Ozrimo se v preteklost . . .

Pred tedni smo jim prisrčno zaploskali in jim tako skušali pokazati naše veliko priznanje za njihovo vztrajno in dolgoletno delo. Letos praznujejo 30 let dela v delovni organizaciji SVILANIT. To so delavci, ki so bili torej priča najtežjim trenutkom začetnega razvoja in vzpona delovne organizacije.

Povabili smo na razgovor naše jubilate: tov. KAVČIČ Vido, tov. PEPERKO Emo, tov. LENARČIČ Marijo, tov. GOLOB Polda, tov. POTOČNIK Maksa, tov. SELJAK Bogdana in tov. KONČNIK Iva, ki pri pogovoru ni sodeloval zaradi odsotnosti z dela.

Njihove spomine smo strnili v zapis, v katerem želimo nanizati nekaj najpomembnejših dogodkov iz dela njihove življenjske poti, dolge 30 let.

Prag naših razkropljenih tovarniških obratov so prvič prestopili leta 1949; tov. Potočnik v Tkalnico žakardskega blaga v Mekinjah, kjer se je 10 let popreje izučil za strojnega ključavničarja, ostali sogovorniki pa v Mehanično tkalnico bombažnih tkanin, kasneje imenovano Oteks, v Šmarci. Beseda „mehanična“ je bila za tiste čase izredne važnosti, saj je pomenila, da se v tem obratu že izdeluje blago na mehaničnih statvah. Naše sodelavke so se zaposlile kot tkalke, tov. Ema pa je ena redkih delavk, ki so že tkale na ročnih statvah. Tov. Lenarčičeva se rada spominja svojega začetka v Svilanitu. Dva dni pred novim letom, torej še v letu 1949, je prišla povprašat za delo. Pričakovala je, da bo z delom pričela v novem letu, no pa se je pogovor končal tako, da je že kar prihodnji dan poprijela za delo. Tako je zaključila delovno leto 1949 z ostalimi delavci. Zaposlila se je kot tkalka in bila tkalka dolgih 27 let; težko je sprejela odločitev o premestitvi na delovne naloge kontrolorke v šivalnici, vendar zdravstveno stanje ne povprašuje po željah delavcev.

V začetnem obdobju po ustanovitvi Svilanita je bilo v Šmarci 5 stavev; 4 ročne in ena mehanična THIELE stavev. Kmalu sta se tej edini mehanični pridružili še dve; leta 1953 so se gladke bombažne statve začele predelovati v frotir statve, se še posebno dobro spominja tov. Potočnik.

Tov. Polde in tov. Ema: Cenili smo tovarištvo

Nočno delo tkalk je bilo uvedeno že kmalu po ustanovitvi tovarne, vendar so ponoči delale le po potrebi in izmenično po dve tkalki. Kasneje, s prihodom tov. Marcijana v tovarno, leta 1962, je bilo nočno delo redno uvedeno, vendar za določeno obdobje. To naj bi trajalo le toliko časa, da si tovarna zgradi trdnjše temelje razvoja in se reši še vedno precejšnje zaostlosti. No, kot danes lahko ugotavljamo, je to določeno obdobje „dobilo krila“, saj še vedno traja.

Tako je bilo na začetku. Skromna strojna oprema, slabi delovni pogoji, a veliko delovne zagnanosti in neomajne volje. Delo v 3 izmene je teklo od ponedeljka do nedelje zjutraj, torej delovnik dolg 48 ur; časa za malico, ki so si jo nosili od doma, je bilo 15 minut. V hudem mrazu so delali oblečeni v plaščih in rokavicah, saj je temperatura v hladnejšem letnem obdobju padla tudi na 0°C; betonska tla v tkalnici so neprijazno hladila dolgih osem ur; iz edine peči na žaganje se je največkrat tako kadilo, da so ogenj raje pogasili in se še močneje zavili v plašče in šale.

Kljub težkim delovnim pogojem, povedo naši sogovorniki, je bila delovna disciplina boljša kot danes. Tovarniško dvorišče ni bilo zagrajeno, pa vendar ne pomnijo nobenega primera izhoda med delovnim časom ali predčasnega odhoda domov.

Iz dneva v dan so prihajali točno na delo, z malico pod pazduho v hladne in neprijazne delovne prostore, vendar s trdnim prepričanjem v lepši „jutri“. Zato jim ni bilo težko sodelovati v mnogih udarniških akcijah, v katerih so rasli temelji današnjega Svilanita. Tov. Peperko se dobro spominja časov, ko je z nočnega dela prihajala naravnost na udarniško delo; tako so delali tudi vsi njeni tovariši.

Doživljali so velike in pomembne trenutke v Svilanitu.

Eden izmed najpomembnejših dogodkov je bil uvoz prvih THIELE stavev; 17 jih je bilo. Nabavljene so bile leta 1962, montirane pa leto dni kasneje. Vključitev teh stavev v utrip

Seljak Bogdan: Vedno smo strmeli za napredkom

Tov. Lenarčičeva je bila tkalka dolgih 27 let

dotedanje proizvodnje je pomenila velik korak v napredku tovarne.

Drug, zelo pomemben dogodek je bil povezan s prihodom tov. Marcijana, ki je odločno začrtal smer razvoja v specializacijo proizvodnje. Ta je obsegala le proizvodnjo frotir tkanine in frotir izdelkov ter proizvodnjo kravati in kravatega blaga.

Kakor je neprijetno govoriti o prisilni upravi, ki je bila uvedena leta 1956, je vendarle res, da je pripomogla h korenitim spremembam v Svilanitu. Odpravila je nedisciplino v poslovanju tovarne in nered, ki je preraščal v anarhijo, v odločanju in medsebojnih odnosih takratnega vodstva tovarne.

Naši sogovorniki vsi v en glas zatrjujejo, da so bili nekdanji časi v Svilanitu veliko lepši. Zadovoljstvo, ki je vladalo med delavci, jih je povezovalo v veliko tovarištvo in stopnjevalo se je z vsako novo pridobitvijo. Vedno se je našel tudi čas za izlete, na katere so se odpeljali kar s tovornjakom; športna dejavnost je zajemala širok krog delavcev in kalila prijateljstvo. Zadovoljstvo, tovarištvo, zagnanost, volja in želje so se združevale v odločitve, ki so kljub težkim časom prinašale dobre rezultate.

Ko pa smo spregovorili o tako težko pričakovanem „jutri“, torej današnjem času, je bilo v pripovedovanju čutiti, da ni vse tako lepo, kot so si želeli v nešteti preteklih trenutkih. Danes ugotavljajo, da tistega zadovoljstva, ki jih je včasih spremljalo že na zgodnji jutranji poti na delo in jih ni zapustilo ves dan, ni več. Potrošniški način življenja, nenehno pehanje za denarjem in prestiž so nas opeharili za tiste lepe lastnosti, ki so včasih največ veljale. Pozabili smo na tovarištvo, solidarnost in humanost. In vse to zaradi denarja, je pristavil v pogovoru tov. Golob.

Večkrat so se znali odpovedati dobičku in ga rajši namenili za razvoj tovarne. Danes tega ne znamo ali pa nočemo

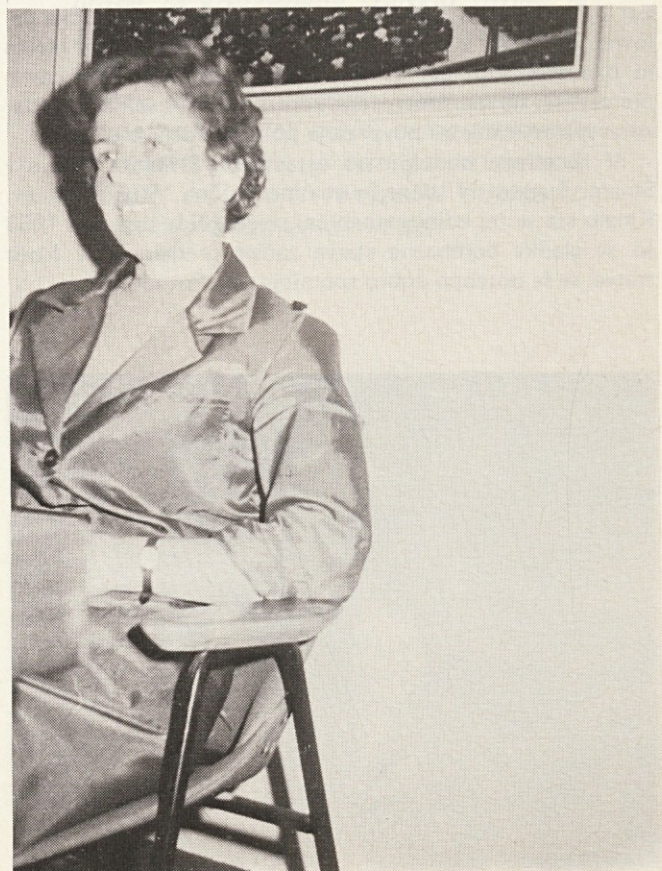
znati. Tov. Kavčičeva govori o minulih časih s pravim obžalovanjem. Nezaupanja in nagajanja takrat niso poznali. Po toliko letih dela jo boli spoznanje, da je njeno delo pod nenehno kontrolo, da ji ne zaupajo. Tudi delovni pogoji in organizacija dela bi bili lahko boljši, saj jo pri delu motita slaba razsvetljava in prepih. Res, po tridesetih letih dela, bi ji lahko ponudili več in bolje.

Tov. Potočnik je v svojem razmišljanju o današnjem življenju v Svilanitu izrazil mnenje, da smo v vseh letih obstoja tovarne le preveč mislili na razvoj in modernizacijo tovarne in premalo na delavce. „Področje družbenega standarda, to je družbene prehrane, otroškega varstva, zdravstvenega varstva ni najbolje urejeno. Kadar beseda steče o napredku teh področij, je odgovor vedno enak — ni denarja. Pa bi se včasih le morali vprašati, za kaj in za koga „stiskamo“ ta sredstva.“ Tov. Potočnik se ne strinja tudi z večkratno gradnjo, za katero čez leto dni ugotavljamo, da ni smotrna, podiramo in gradimo zopet na novo. Torej nepotrebni stroški zmanjšujejo sredstva, ki bi jih lahko koristneje uporabili.

Pripovedovanje je nadaljeval tov. Seljak: „V razvoju Svilanita, od začetka pa do današnjih dni, smo delavci Svilanita zgradili to, kar danes imamo, sami, brez večje družbene pomoči. Velika moč, s katero je Svilanit vedno razpolagal, je izhajala iz volje in dela delavcev, ki so čutili veliko pripadnost tovarni. Naši ljudje so samouki.

Svilanit je vedno hotel nekaj novega, ob gradnji novih stvari smo se učili in izpopolnjevali. In če ne bi delali tako, bi danes Svilanit ne bil to, kar je. Vedno smo bili polni novih zamisli in volje za napredkom.

Resnica je tudi, da smo delavce, ki so toliko let delali na nočnem delu, za nekaj ogoljufali. Že dolgo je tega, kar smo govorili, da bomo z nočnim delom končali, pa kot vidimo, delamo ponoči še danes. Večina teh dolgoletnih delavk je moralo tkalnico zapustiti prav zaradi posledic, ki jim jih je zapustilo nočno delo. To so bile najboljše delavke, najboljše

Tov. Kavčičeva je žal za minulimi časi

Potočnik Maks: Premalo mislimo na delavca

tkalke. In vedno so se morale boriti za priznanje, da je njihovo delo zaradi pogojev dela težje od ostalih del. Ta borba jih je utrudila, napravila pa jih je tudi nezadovoljne, čeprav

večina teh zdaj dela v boljših delovnih pogojih kot pred leti v tkalnici, na betonskih tleh ob peči na žaganje.

Tudi sam že nekaj let nisem zadovoljen v Svilanitu. Zdi se mi, da so naši medsebojni odnosi močno skrhani, načeti od nediscipline in nespoštljivega odnosa do dela. Vendar ostajam optimist. Šlo bo. Res pa je, da nekaj šepa. Ko bi znali odpraviti nered in večkrat nesmotrno organizacijo dela znotraj tovarne, bi se našemu kolektivu obetali še lepši časi. Prav lahko se zgodi, da bomo kmalu stopili težkim časom naproti in kos jim bomo le, če bomo dovolj močni. Močni v tem smislu, da bomo znali dobro poslovati in trgu ponuditi kvalitetne artikle.

Mislím, da bi morali predvsem vrste mladih delavcev bolj vzgajati. Tudi ukrepe, za katere se dogovorimo, bi morali dosledneje upoštevati, še posebno tiste, ki so v zvezi s planiranjem in disciplino.

Naš pogovor se je bližal h koncu. Ozrli smo se v preteklost in spregovorili o sedanjosti in prihodnosti Svilanita. Napovedi naših jubilarov so optimistične. Preden smo se razšli, je bilo v njihovih pogledih zaslediti globoko željo, da bi se Svilanitu dobro pisalo tudi v bodoče. In če se bodo njihove optimistične napovedi in želje uresničile, potem njihov dolgoletni trud ni bil zaman.

Milan Windšnurer

Kje se nahajamo?

V primerjavi z ostalimi proizvajalci bombažnih in svilenih tkanin so naši rezultati dela dokaj dobri

Analiza prvega polletja 1979

Iz statističnega poročila Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije je razvidno, da so naši delavci TOZD-a Frotir v prvem polletju 1979 v primerjavi z rezultati dela 68-ih proizvajalcev (TOZD-ov) bombažnih tkanin v Jugoslaviji dosegli lepe uspehe.

Glede na spodnje kazalce so dosegli med temi proizvajalci naslednja mesta:

	v TOZD Frotir	mesto	Povprečje panoge
1. v proizvodnosti (dohodek na delavca)	133.298	8	81.329
2. v donosnosti (akumulacija na povprečno uporabljena sredstva)	10,1 %	5	3,3 %
3. v gospodarnosti (cel. prih. na porabljena sredstva)	184,1 %	5	147,3 %
4. glede na povprečni čisti osebni dohodek na delavca	6.014	6	4.549
5. glede na povprečno korišćena poslovna sredstva na delavca	372.581	30	373.219
6. Glede na celotni prihodek napram povprečno uporabljenim obratnim sredstvom	1,2 obrata	17 do 22	1,00 obrat

V kategorijah proizvodnosti, donosnosti, gospodarnosti in povprečnih čistih dohodkov so bili torej doseženi glede na panogo zelo dobri rezultati, saj je bilo doseženo med 68-imi TOZD v Jugoslaviji 8., 5, 5. in 6. mesto. Slabši rezultat kažeta kazalca 5) in 6) in to zaradi prevelikih angažiranih sredstev pri polizdelkih, gotovih izdelkih za izvoz in tudi pri terjatvah.

Delavci TOZD Svila pa so se v prvem polletju 1979 med 20-imi ostalimi proizvajalci svilenih tkanin v Jugoslaviji uvrstili takole:

	V TOZD Svila	mesto	Povprečje panoge
glede na			
1. Produktivnost (dohodek na delavca)	130.957	4	84.223
2. Rentabilnost (akumulacija: povpr. upor. sred.)	4,8 %	6	2,1 %
3. Ekonomičnost (celotni prihodek: porabljena sredstva)	168,4 %	8	161,8 %
4. Povprečni mesečni čisti dohodek na delavca	6.178	3	4.546
5. Povprečno korišćena poslovna sredstva po delavcu	532.392	8	431.482
6. Celotni prihodek na povprečno uporabljena obratna sredstva	0,8 obrata	12 do 14	0,9 obrata

Tudi pri TOZD-u Svila so rezultati produktivnosti (4. mesto med 20-imi TOZD-i v SFRJ), rentabilnosti (6. mesto), ekonomičnosti (8. mesto) in povprečnem mesečnem čistem dohodku na delavca (3. mesto) relativno dokaj dobri, čeprav so absolutno, prvi trije kazalci malo slabši od teh v TOZD-u Frotir.

Zaradi sezonske prodaje gotovih izdelkov v Svili so bile zaloge teh, kot običajno v tem času, relativno velike, kar je tudi vzrok, da sta kazalca 5) in 6) slabša tako relativno in tudi absolutno (glede na istovrstne dosežke pri TOZD-u Frotir).

Vidimo, da se v primerjavi z vrstniki v panogah kar dobro „držimo“; tudi izgledi so zlasti za Svilo kateri, se sedaj odpira prodajna sezona, dobri. Pri obeh pa bo treba čim hitreje znižati angažirana sredstva.

Morda za ilustracijo še dva podatka o gibanju višine osebnih dohodkov v SRS v prvih sedmih mesecih 1979. Povprečje je znašalo za gospodarstvo din 6.789 din, samo za proizvodnjo končnih tekstilnih izdelkov pa din 5.431. Pri nas je bilo to povprečje za delovno organizacijo din 6.661, v TOZD-u Frotir din 6.392 in v TOZD-u Svila din 6.486.

Salem Beganović

ITMA Hanover 79

Od 2. – 11. oktobra je bil HANOVER gostitelj 8. mednarodne razstave tekstilnih strojev ITMA 79. Zbrali so se največji proizvajalci iz 30 držav celega sveta in pokazali, kako je napredoval njihov razvoj od prejšnje razstave, ki je bila v Milanu leta 1975. Na 121 000 m² površine je razstavljalo 1100 proizvajalcev iz celega sveta. Prikazano je, kako je napredoval tehnični in tehnološki razvoj tekstilne industrije in kakšen je njegov vpliv na gospodarski razvoj nasploh.

TKALSKA TEHNIKA

Križnoprevijalni stroji

Na področju križnega previjanja ni bilo kakšnih posebno novih programov. Največje firme, ki so za nas interesantne, so prikazale stroje, ki jih imajo že nekaj let v svojem programu. Kot novost so prikazali velike izpopolnitve svojih programov. Tako so dosegli precej večje produkcije, kot tudi kvaliteto previjanja. Tako na primer visokoproduktivni križnoprevijalni avtomat firme SCHLAFHORST z dobrimi materiali dosega hitrosti previjanja do 1500 m/min. Stroj je opremljen z napravo za menjavo predložka (rezervnega navitka), napravo za avtomatsko privezovanje, napravo za snemanje navitkov, čistilnimi napravami in elektronskimi kontrolnimi napravami. Ročno posluževanje stroja je omejeno na minimum. Za primer navajam podatek, da bi Svilanit z enim takšnim avtomatom za previjanje ostankov križnih navitkov dosegel prihranek pri delovni sili za šest delavk. Ravno tako širok asortiman križnoprevijalnih strojev ponuja firma SAVIO iz Italije.

Snovanje in škrobljenje

Za širinsko in pasovno snovanje sta v ospredju firmi BENINGER in SCHLAFHORST. Poleg visoke produktivnosti snoval je opazen velik napredek na kvaliteti. Enostavna nastavitve konusa saških snoval in hitro odčitavanje kota za posamezne vrste materialov, kontrolni vodilci niti, kot tudi posebne naprave za uravnavo napetosti niti so njihove osnovne karakteristike. Dodatne elektronske naprave omogočajo avtomatske nastavitve vseh podatkov, ki jih vsebuje predpis snovanja. Ekzaktna kontrola in sprotna uravnava napetosti

ALI STE ŽE SLIŠALI . . .

. . . da je bolje hoditi na malico v našo, tako rado kritizirano menzo, kot pa da se ti v omarici konzerva rib spremeni v konzervo najrazličnejših vijakov v rafiniranem semenskem olju . . .

niti omogočajo popolnoma enakomerno gostoto preje na snovalnem bobnu, kar je zelo pomembno za frotir tkanine.

Pri škroobilnih storjih je najbolj napredovala firma ZELL. Glavna novost nove škroobilne naprave je v tem, da za vsak sušilni cilindar lahko reguliramo ogrevanje z željeno temperaturo. Dovod pare reguliramo z dodatnim razporejanjem regenerirane toplote. Z drugimi besedami del toplote, ki se pri škroobilnem stroju sprošča kot izgubljena toplotna energija, se sedaj s pomočjo ventilatorjev odvaja in ponovno razporeja za ogrevanje cilindrov. Sušilna komora je popolnoma izolirana in tako je dosežen sedaj dragoceni prihranek energije za 25–30 %.

Prebijanje žakardskih kart.

Z razvojem elektronike in računalništva so različni prebijalni stroji prešli v en sam novi kompjuterski sistem, ki izdeluje program za vse vrste tkanja: ekscenter, listovka, žakard in del vzorčnega ateljea. Detajle posameznih vzorcev narišemo v različnih barvah. Fotoelement čita barve (vsaki brvi pripada ustrezna valovna dolžina, merjena v ainkstremih A) in jo vpisuje v kompjutersko magnetno ploščo, katera že ima shranjeno določeno vezavo. Kompjuter je povezan z napravo z luknjanje kart in ekranom, s katerim se uravnava prehod in ostrina kontur. To pomeni, da kakršnokoli ročno prebijanje odpade. Potreben je le en delavec, ki vlaga patrono, uravnava in kontrolira stroj. Najbolj izpopolnjen sistem je razvila firma ZANGS iz Krefelda, potem sledijo firma GROSSE iz Ulma in VERDOL.

Tkalski stroji

Tkalske stroje za frotir so razstavljale firme kot so: SULZER, SAURER, DORNIER, RUTI, JUMBERKA, GUNNE, PICANOL in še nekateri manj pomembni proizvajalci. Za določene vrste frotirnih tkanin (gladke izvedbe, velike serije z redkimi menjavami) stoji kljub visoki ceni v ospredju firma SULZER. Sistem SULZER (vnašanje votka s projektilom) omogoča večjo proizvodnjo. Tako zaradi primera navajam maksimalne hitrosti, s katerimi so obratovali razstavljeni stroji, seveda z izbranimi materiali in z ustreznimi delovnimi širinami.

SULZER	z delovno širino 279 cm, 280 obr/min
SAURER	z delovno širino 185 cm, 265 obr/min
DORNIER	z delovno širino 172 cm, 270 obr/min
RUTI F 2001	z delovno širino 172 cm, 310 obr/min
PICANOL	z delovno širino 200 cm, 195 obr/min

Primerjava števila obratov pri določenih širinah tkanine, seveda ne more biti edino merilo, po katerem bi naredili rang listo frotirnih statev. Treba je upoštevati ostale tehnične karakteristike, ki pogojujejo ustrezno kvaliteto tkanine, vzdrževanje in nazadnje ceno stroja.

Važno je omeniti stalni napredek firme SAURER s čigar stroji mi trenutno opremljamo našo tkalnico. Njihova novost je novi tip stroja „SAURER 400“. S spremenjenim pogonom in z izpopolnjenimi nekaterimi mehanizmi so iz tipa „Terry-matik“ razvili SAURER 400. Stroj dela gladke tkanine na širini 205 cm s 325 obr./min. Za nas pa je važno dejstvo, da iz tega stroja razvijajo stroj za frotirne tkanine.

BARVNI APARATI

Pri vseh večjih proizvajalcih je nekaj novih programov. Novosti so novi programi zaprtih barvnih aparatov za pramensko barvanje tkanin. Osnovna karakteristika takšnega postopka barvanja je kratkoflotno kopeljno razmerje (1:5 – 1:15), cirkulacija barvne kopeli tekom procesa barvanja, kar pogojuje skrajšane čase barvanja, velike kapacitete, možnost postavitve na majhnem prostoru in možnost dograjevanja posameznih delovnih mest aparata.

Različne izvedbe teh aparatov ponujajo najbolj znane firme: Thies, Then, Henriksen, Jagri Pesch, Jawatex in drugi.

Zelo izpopolnjen Haspel je razvila firma Bruckner. Tip Haspel flow. Prednost stroja pred klasičnim Hasplom je v tem, da se tekom procesa barvanja gibljeta material in barvna kopel (pri klasični Haspli barvna kopel miruje, material se giblje). Zaradi tega se postopek barvanja skrajša za 30 % in sorazmerno temu se proizvodnja poveča. Razmerje kopeli je zmanjšano na 1:6. Tako je prihranek vode 30–50 %, prihranek pare 30–50 %, pomožnih sredstev 50–70 % in prihranek na proizvodnem prostoru 50 %. Pri tehnologiji barvanja je važno, da so vsi postopki v glavnem avtomatizirani. Elektronske naprave omogočajo popolnoma avtomatsko vodenje barvnega postopka. Ročno delo delavca je minimalno. To omogoča boljšo kvaliteto in prihranek pri delovni sili.

LABORATORIJSKA OPREMA

Pri laboratorijskih aparatih je opaziti, da se daje poudarek prilagajanju proizvodnim procesom in tako 100 % možnost prenašanja receptur iz laboratorija v proizvodni obrat. Večina proizvajalcev prikazuje nove tipe laboratorijskih aparatov, na katerih imamo možnost barvanja na več delovnih mestih, istočasno lahko barvamo različne materiale in to

tudi pod različnimi pogoji. To so takozvani „MULTIKOLOR“ aparati, „PRETEMA“, „AHIBA“. Poleg tega je bilo opaziti opremljenost aparatov z elektronskim programiranjem procesa barvanja, ki se lahko uporablja tudi v pogonu barvarne. Uravnava in programira pa se lahko proces barvanja na 9 aparatih istočasno z eno elektronsko napravo. Proizvajalci barvnih aparatov so prikazali modernejšo izvedbo laboratorijskih barvnih aparatov za barvanje preje, pri čemer je bilo opaziti tendenco približevanja pogojem redne proizvodnje v obratu barvarne. Na področju fizikalnih raziskav je videti celo vrsto elektronsko opremljenih instrumentov. Povezava z računalniškimi in kompjuterskimi sistemi nam istočasno omogoča ne samo merjenje, temveč tudi statistično obdelavo podatkov in dobivanje željenih rezultatov. Tako npr. merjenje trdnosti in razteznosti preje na sodobnih dinamometrih nam sproti izloča meritve, ki so izven realno pričakovanih rezultatov, standardizirani program nam iz meritev poda vse statistične podatke, kot so: standardna deviacija, koeficient sipanja, srednjo vrednost, Gavsovo normalno porazdelitev itd.

POVZETEK

Hitre spremembe asortimana na mednarodnem tržišču tekstila so proizvajalcem tekstilnih strojev narekovale hitrejši lastni razvoj. Zelo dinamičen razvoj elektronske tehnike in računalništva je tudi veliko prispeval k razvoju nove in modernizaciji obstoječe strojne opreme. Poleg tega je svetovni boj pri varčevanju z energijo, ki je vsak dan bolj aktualno zbudil pri proizvajalcih zavest, da morajo ta moment upoštevati pri lastnih proizvodnih programih. Zaradi razdrobljenosti tekstilne tehnologije in izredno velikega obsega razstavljalcev smo pri ogledu ITM-e dali glavni poudarek tehnologiji, ki se nanaša na proizvodnjo frotirja.

Če upoštevamo mesto slovenske tekstilne industrije v jugoslovanskem gospodarstvu, kot tudi na mednarodnem tržišču tekstila, ter tako dinamičen razvoj strojne opreme, ugotavljamo, da moramo naše tovarne čim hitreje modernizirati z novo in sodobno tehniko. Da bi to dosegli je potrebno povečati amortizacijsko stopnjo obstoječe opreme in tako upoštevati ne samo ekonomsko amortizacijo, oziroma dotrajanost obstoječe strojne opreme, pač pa tudi tehnično zastarelost.

Tomo Okorn

Resnost in zavzetost

Ob akciji NNNP 79

Po naši ožji domovini je tekla akcija „NIČ-NAS NE SME PRESENETITI“ ali kar na kratko s kratico „NNNP 79“. Akcija je imela temeljni namen – krepitev našega varnostnega sistema in preizkus obrambne usposobljenosti ter pripravljenosti za primer tuje agresije na naš samoupravni sistem ali za primer elementarne nesreče. Akcija je zajemala

krajevne skupnosti, organizacije združenega dela, družbenopolitične organizacije in skupnosti ter delovne ljudi in kraje.

S sodelovanjem v teh aktivnostih se nam je nudila možnost, da preverimo obrambne načrte in znanje, da postavimo na preizkušnjo našo moralno politično trdnost ter zavest slehernega posameznika.

Delovna organizacija Svilanit je opravila preizkus znanja s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite 29. septembra 1979.

Odbor za LO in DS je tega dne zjutraj ob 4. uri z nestrpnostjo odprl kuverto z navodili oziroma s predpostavko o elementarni nesreči, ki je zadela DO med rednim obratovanjem. V podzavesti članov odobra se je kot blisk ustvarila grozljiva slika potresa, ki ruši in pustoši našo lepo tovarno. Še sreča, da samo v domišljiji.

Ob 7.15. uri so grozeče zatulile sirene in naznanjale pretečo nevarnost „POTRES in POŽAR“. Pripadniki CZ so na znak alarma nemudoma prispeli v DO ter takoj pričeli z

Analiza . . .

akcijo. Potres je težko poškodoval stari del barvarne in konfekcijo drobnih izdelkov, poleg tega pa je na tem objektu še izbruhnil požar. Reševalci so v zelo kratkem času potegnili izpod ruševin 7 lažje in težje ranjenih delavcev in jim takoj nudili prvo pomoč. Gasilci so požar zadušili v pičlih 15 minutah ter tako preprečili, da se ni razširil na skladišče surovin in na objekt Svile.

Naša ekipa za prvo pomoč in ekipa za odstranjevanje ruševin je pomagala pri reševanju tudi pri sosednji ETI, kjer se jim je porušilo skladišče gotovih izdelkov.

Mobilizacijsko mesto

Narodna zaščita je budno pazila, da ni prišlo do okoriščanja z materialnimi sredstvi, kot se zelo rado dogaja pri podobnih elementarnih nesrečah.

Delo ekip CZ je bilo neverjetno sinhronizirano, kot da bi se odigravala resnična potresna tragedija.

Analiza vaje je ponovno pokazala, da smo dobro pripravljeni in izurjeni za učinkovito akcijo v primeru elementarnih nesreč, posebno pa se je odlikovala zavest pripadnikov enot CZ, ki so v tem sobotnem dopoldnevu pokazali vso resnost in zavzetost pri izvajanju vaje.

Boris Zakrajšek

To ni delo, je življenska opredelitev

S temi besedami, ki jih je o delu novinarja izrekel Mitja Gorjup, je pričela svoja razmišljanja o novinarskem poklicu tov. Jana Taškar, novinarka Dela, ko smo se končno le uspeli sestati v naši delovni organizaciji. Razlogov za pogovor je bilo več. Morda prvi in najpomembnejši ta, da je meseca julija prevzela naloge odgovornega urednika Kamniškega občana. Ali morda oni drugi, da kot novinarka Dela skrbi, da smo bralci Dela seznanjeni z družbenopolitičnimi dogodki naše in domžalske občine.

S svojimi izkušnjami, ki si jih je pridobila najprej pri reviji Elle-Ona, jih nadalje razvijala pri Jani, ter jih danes uveljavlja v Delu, bo nedvomno prispevala k boljši programski in vsebinski zasnovi Kamniškega občana. Prav zato je pred časom organizirala razgovor s predstavniki informiranja v združenem delu. Vse z željo, da občinsko glasilo postane resnično glasilo občanov in ne le glasilo urednika in družbenopolitičnih organizacij, da v njem najde sleherni občan utrip življenja naše občine, je pričela oživljati skrhane povezave z vsemi tistimi, ki radi poprimejo za pero. In po njenem, v

združenem delu ter krajevni skupnosti, bi za Kamniškega občana moralo biti mnogo več dopisnikov kot jih je danes. Zanje pripravlja srečanje, ki naj bi prispevalo k njihovemu boljšemu novinarskemu delu ter nekaterim pregnalo tremo in nezaupanje v lastne sposobnosti.

„Vsak novinar ima nekaj delovnih področij in na teh moraš samostojno in samoiniciativno spremljati dogajanja v družbi. Dosledno moramo upoštevati načelo, da posredujemo novice tedaj, ko se o stvari še ne odloča, temveč razpravlja, z namenom, da bralcu ponudimo možnost sodelovanja pri odločitvi. Drugo so komentarji. Tu se naša misel sprosti, v njih je naš „jaz“. Ob svojem delovnem področju dobiva novinar še vrsto drugih nalog, ki nam jih zaupa ko-

Pri pogovoru s tov. Taškarjevo

legij urednikov. Tedaj, še posebno, če v zadevi nisi „doma“, si pomagamo z dobro založeno knjižnico in arhivo v naši „hiši“, kjer so shranjeni dokumenti in literatura z vseh področij Jugoslavije.“

Tako je spregovorila, ko smo jo povprašali o njenem današnjem novinarskem delu. Spominja pa se tudi časov, ko je še delala pri reviji Jana. Tedaj je bilo delo drugačno; pogosta so bila srečanja z ljudmi odmaknjenih krajev, srečanja, ki so pomagala odkrivati preprostega, včasih osamljenega človeka v njegovih veselih in težkih trenutkih. Iz obdobja „pri Jani“ ji je ostal v spominu resnično pretresljiv dogodek. Bila je to železniška nesreča v Preserjah pod Krimom, ena najhujših železniških tragedij pri nas. Pogled na zmaličene kompozicije vlaka, na žrtve in kasnejši pogovori s preživelimi, so ji še danes živo pred očmi. Pisanje o tem dogodku je bilo več kot samo pretresljivo.

Že večkrat je bila med nami v Svilanitu, pisala o nas v

Anka Hubad

Novosti precej

V času od 27. do 30. septembra je bil v Kölnu sejem konfekcijskih strojev in opreme, na katerem prikažejo proizvajalci vsako tretje leto vse novosti te opreme s celega sveta. Najmočnejše so kot vedno zastopani Nemci, ki so predstavili veliko novitet, ne zaostajajo za njimi Japonci, vse bolj pa se v Evropi predstavljajo z novitetami Američani (ZDA).

Očitno in takojšen vtis, ki ga dobi človek na sejmu je to, da so se najpomembnejši proizvajalci strojev in opreme na svetovno razstavo dobro pripravili. Program predstavitve je pri vsakem dobro preštudiran kot:

— **ADLER** je pripravil specializiran program izdelave srajc in ženskih bluz: blago za spodnji del manšete je v ustrezni širini navito na kolutu (cca 200–300 m), na istem stroju je urejeno označevanje in dodajanje zgornje manšete in manšeta je pripravljena na nadaljnje obrobjanje; trak z obema manšetama gre v rezanje in zarobljenje manšete ob šabloni na zvezda stroj s šestimi šivalnimi glavami, kjer je manšeta dokončno izdelana, sledi le še fiksiranje; na pdoben način je mimogrede izdelan tudi ovratnik; kapaciteta zvezda šivalnega stroja je 420 ovratnikov v eni uri. Izdelave ovratnikov in manšet torej temeljijo na posebnih specialnih strojih z visoko produktivnostjo in visoko kvaliteto izdelave; k visoki kvaliteti izdelave pripomorejo vodila, transportni trakovi, pneumatsko vodenje, elektronika ter drugi specialni dodatki. Avtomatsko je tudi šivanje gumbnic in gumbov in prišivanje žepov.

Prikazano je bilo tudi nekaj novosti pri izdelavi ženskih in moških vrhnjih oblačil — tako ženskih oblek kot jeansa ter nekaj strojev za predelavo in šivanje usnja.

— Za svetovno razstavo so se posebej dobro pripravili pri **PFAFFU**, ki je imel v svojem paviljonu več kot 60 % razstavljenih izdelkov označenih z napisom NOVO. Predstavil je šivalne stroje — novitete na področju izdelave srajc in bluz, kopalnih oblek in steznikov, trikotaže, jeansa, hlač, šivanja rokavov ter šivalnih avtomatov — za nabiranje tkanine,

Delu, zato je bilo zanimivo slišati njeno mnenje o naši tovarni, o naših izdelkih.

„Ko spremljam dogajanja v svetu in modne smernice, ki prevladujejo, se mi dozdeva, da ste ubrali dobro pot, saj s svojimi izdelki že vrsto let prejemate najvišja odličja in pohvale. Kolikor mi je poznano, te tudi prodajate doma in na tujem, kar je zanesljiva pot k uspehu. Spremljam tudi vaše investicijske naložbe v nove objekte ter menim, da so zelo pozitivne, saj obetajo še boljše rezultate. Sviliti je v okviru občine prav gotovo organizacija, ki ji ni potrebno biti „nerodno“.

Tov. Taškarjeva bi nam o svojem zanimivem delu prav gotovo lahko še veliko povedala. Vendar se ji je kot vedno zopet mudilo za novimi dogodki, o katerih bomo že jutri prebirali v Delu ali Kamniškemu občanu. Sicer pa, kot je v uvodu dejala „biti novinar — to ni poklic, to je življenjska opredelitev“. Lahko ji verjamemo.

okrasno šivanje, avtomatsko robljenje, šivanje gumbnic. Velik poudarek so dali celotnemu programu izdelave moških oblek in ženskih kostumov, predvsem na zahtevnih fazah dela — všivanju rokavov, pošivanju okrasnih šivov, prišivanju podloge in medlog, prišivanju našitkov na žepih, prišivanju pasu (iz že izdelanega traku). Interesanten je bil specialen šivalni stroj za prišitje pasu, kjer je trak — pas navit na kolutu in po vodenju skozi aparat, kjer se izvede dvostranski zapogib, se takoj vodi pod šivalno nogo in lepo zaključi fazo prišitja pasu k hlačam. Stroj — avtomat je bolj malo podoben šivalnemu stroju in ima nešteto vodil, napenjal in držal tkanine za izdelavo te faze.

Predstavili so tudi avtomat za pakiranje v poliuretansko folijo, ki pa je prikazoval le zlaganje in avtomatsko vlaganje trikotaže, tako da v pakirnih avtomatih nismo videli posebnega napredka. Bolj avtomatizirani pakirni stroji z možnostmi zlaganja večjih dimenzij in višin niso bili razstavljeni. Proizvajalci pa so nam obljubili podrobnejšo informacijo kasneje.

— Tudi **UNION SPECIAL** je sodeloval s posebej specializiranimi šivalnimi stroji in avtomati ter prikazal najzahtevnejše posamezne faze izdelave šivanja pletenin, trikotaže, sintetike oz. elastičnih materialov.

1. Sešivanja z obzankanjem na dvoigelnem stroju s kritnim šivom (npr. izdelava pasu na spodnjih hlačah), prišivanja traku — elastike napete na posebnem vodilu in vodene preko napenjal pod šivalno nogo, šivalnih strojev za okrasno površinsko šivanje na pleteninah (pokrivni šiv).

2. Specialni šivalni stroji za jeans, vse od sestave z obzankanjem hlačnih delov, z varnostnim šivom ali brez njega, z direktnim vodenjem dveh krojenih delov v robilni aparat

ALI STE ŽE SLIŠALI ...

... da bo verjetno potrebno ustanoviti v TOZD FROTIR posebno službo za razporejanje transportnih vozičkov?

Pa res ne moremo dopustiti, da bi ta težka in odgovorna naloga še naprej bremenila individualni poslovodni organ ...

Utrinki s s praznika

Brez kulturnega programa
trenutki svečanosti tovarniškega
praznika nebi bili, kot so bili:

Recital srednjeveških balad

Pesmi iz mladih grl zvene najlepše

Zapel nam je naš zbor

ALI STE ŽE SLIŠALI ...

... da imamo v naši tovarni
delavca, ki zna s svojim
vablјivim glasom, polnim miline,
privabiti pred oko fotokamere
tudi največje bojazljivce.

Halo-o-o, halo-o-o

Še spominski posnetki:

Jubilanti – 30 let

Tov. Ribašu smo se zahvalili . . .

Jubilanti – 20 let

Jubilanti – 10 let

Oktoberski nagrajenci

Naši upokojenci

Vabilu na praznik so se odzvali tudi naši upokojeni člani kolektiva. Praznik je bil kot nalašč imenitna priložnost za kramljanje in obujanje spominov na njihovo delo v Svilanitu. Nasvidenje zopet čez leto dni; da bi se zopet srečali zdravi in zadovoljni

Izmenjava izkušenj?

Jubilanti in nagrajenci ...

Zaplesali smo

Tudu v „baru“ je bilo veselo

na trinitnem ali dvonitnem šivalnem avtomatu (francoski šiv), stroje s posebej urejenim direktnim vodenjem zadrge preko vodila (zadruga se nahaja v traku na kolutu v dolžini do 100 m), kjer se reže na primerne dolžine — dolžino zadrge na hlačah — in enostavno ter lično prišije. Prišivanje pasu je enostavno na štirinitnem šivalnem stroju, pri zaključku oz. začetku pa je možna izključitev dveh igel in zaključek pasu — seveda ima šivalni stroj na vходу montiran aparat za oblikovanje pasu in za šivalno nogo vlečni valjček (pomožni transport), ki pomaga pri enakomernem šivanju in avtomatsko urejeno dviganje šivalne noge — tačke glede na debeline materialov, ki se pri tej vrsti tkanine pojavljajo. Niso manjkali tudi avtomati zatrdjevanja (rigel) ter stroji za izdelavo gumbnic in prišivanje gumbov.

Najpomembnejši pa je bil UNION SPECIAL pri predstavitvi šivalnih strojev za okrasni šiv — tudi do 12 šivov istočasno ter strojem za prišivanje do 6 elastomernih niti — nabiranje tkanine. Moram reči, da imajo vsi šivalni stroji, če že niso avtomati, z visoko produkcijo, posebej preučena vsa vodila — robilne aparate, vodilne valjčke, vlečne valjčke itd., ter večinoma vgrajene naprave za rezanje sukanca.

— V manjšem obsegu kot ti najpomembnejši proizvajalci so se predstavile še firme **NECCHI** z nekaterimi avtomati za izdelavo moških hlač, jeansa, izdelavo ovratnikov ter dose-danjim standardnim programom (težka, srednja konfekcija), dalje **BROTHERS** in **JUKI** s prikazom avtomatov za izdelavo moških srajc in ženskih bluz; od zadnjih je bila zelo zanimiva japonska firma **JUKI** z zelo avtomatiziranim programom, kvaliteto izdelave in zelo solidnimi ter konkurenčnimi cenami. Omenim naj še **SINGER**, ki v zadnjih 10 letih ni po-

kazal nič posebno novega in je v stalnem nazadovanju v programu šivalnih strojev in avtomatov.

Glavnemu programu so na **IMB 79** v Kolnu sledili še:

— elektronski računalniški sistemi maksimalnega izkoriščenja širine tkanine, izdelava in razrez šablon za nadaljnje krojenje ter računalniško pomanjšanje ali povečanje osnovnega kroja v ustreznem merilu,

— tiskarski strojčki za tiskanje papirnih ali tkanih viskoz-nih etiket ameriških, francoskih in nemških proizvajalcev, ki prinašajo to novost, da ni treba vnašati vsakokrat ob vsakem tiskanju barve, temveč je na stroj vloženi barvni trak in odtis črke v barvni trak pomeni prenos barve na papirno ali tkano etiketo; žal je obstojnost te barve do 80°C (predstavniki **ELTEX**, **VAPORETA** itd.).

Tiskarski stroji so že razviti za tri do štiri barvni tisk etikete istočasno (firma **MARKEM**).

— številni proizvajalci likalnih miz, likalnih miz fiksnih naprav za medvloge in sodobnih elektronskih likalnikov,

— programi visečih transportov se od krojilnic do končne izdelave in skladiščenja gotovih izdelkov (znani razstavjalci **PSB**, **YET AGE SISTEM**, **VEIT**, **REECE**),

— aparati in stroji za izdelavo in fiksiranje kovinskih sponk in gumbov na zgornjih oblačilih in kavbojkah,

— rezilni strojčki za krojenje, krojilne mize ter pomožni aparati in naprave pri krojenju. Viden napredek pri uporabi sodobne tehnike je bil pri **BULLMER**-ju z predstavitvijo naj-sodobnejših krojilnih miz ter pri **KURIS**-u z računalniško vodenim laserskim rezanjem tkanine.

Pogrešali smo pomembne proizvajalce pakirnih strojev ter specializiranih avtomatov za robljenje brisač, ki pa so se predstavili na **ITMA** v Hanovru.

Anka Hubad

Imeli bomo svoj vrtec

Prve oblike sodelovanja naše DO z otroškim vrtcem Antona Medveda

V kamniški občini je problem varstvo predšolskih otrok vedno večji. Medtem, ko je bilo pred tremi leti še vedno moč dobiti prostor tako za otroka v jaslih kot za malčka v starosti od 3 do 7 let, je v zadnjem času mnogo staršev zaskrbljenih, kam z otrokom, ko mine mamični porodniški dopust. Otroka v vrtcu prijavijo takoj, ko mali prijoka na svet ali pa že takrat, ko ga mamica še nosi pod srcem. Seveda pa je od vpisa do sprejema v vrtec čakalna doba tako dolga, da mora marsikatera mati zaradi neurejenega varstva ostati doma.

Za primerjavo lahko navedemo podatek, da na sprejem v vrtec čaka: iz leta 1977 54 otrok, iz leta 1978 58 otrok in iz leta 1979 62 otrok; letno pa se reši le cca 30 vlog za sprejem otroka v vrtec.

Ker so bile pred podobnim problemom mnoge naše zaposlene matere in za njih ni bilo nobene možnosti, je za rešitev tega problema vrtec predlagal Svilanitu, naj bi naša DO sodelovala pri reševanju otroškega varstva za otroke naših delavk in delavcev. Organizacija združenega dela Svilanit naj bi odkupila eno dvosobno stanovanje in ga usposobila za

varstvo predšolskih otrok v starosti od 3 do 6 let. Opremila naj bi prostore za malčke po idejah in zamislih otroškega vrtca. Vse drugo bi ostalo v organizaciji vrtca Antona Medveda: v vrtec bi bilo sprejetih 40 otrok, z otroki bi delali ena vzgojiteljica in ena varuška, hrana za malčke bi se dovažala iz matične ustanove, kjer imajo lastno kuhinjo.

Idejo smo pri nas podprli in takoj se je pristopilo k uredni-čevanju zamisli. Eno enoinpolsobno stanovanje, ki ga je Svilanit v prvem nadstropju v naselju Bakovnik odkupil za svoje potrebe, je bilo s pomočjo Samoupravne stanovanjske skupnosti zamenjano za dvosobno stanovanje v pritličju. Dokumentacija zaradi spremembe velikosti stanovanja je z Graditeljem sedaj v glavnem urejena, potrebno bo le še plačati razliko v ceni med enoinpolsobnim stanovanjem ter dvo-sobnim.

Po pregledu omenjenega stanovanja smo dobili spisek opreme, ki je potrebna za delovanje „našega vrtca“.

Pričakujemo, da bodo nekatere formalnosti in nakup opreme izvršene v najkrajšem času in da bo vrtec sprejel otroke v začetku prihodnjega leta 1980. Seveda pa bo pred tem še potrebno sestaviti in podpisati samoupravni sporazum o neposredni menjavi dela z otroškim vrtcem Antona Medveda in DO SVILANIT, v njem pa točno opredeliti načela, pravice in dolžnosti obeh partnerjev. Jasno bo treba v njem tudi zapisati, da imajo pri sprejemu malčkov — sredinčkov (od 3—7 let) prednost otroci naših delavcev in če teh ni dovolj, se potem lahko sprejme otroke staršev iz drugih DO, vendar s tem pogojem, da se ob vsakem takem otroku sprostijo mesto za enega malčka v jaslih za delavce iz naše DO.

S tem se prvenstveno želi rešiti problem otroškega varstva otrok staršev, zaposlenih v naši delovni organizaciji, prav tako pa se razširijo osnovne varstvene kapacitete vzgojno varstvenih ustanov v Kamniku.

Marija Palma

Uspeh ni izostal

Letošnji jesenski sejmi ZAGREB, SARAJEVO in BEOGRAD so za nami. Z realizacijo na sejmih smo lahko zelo zadovoljni, saj smo frotir brisač prodali za 18.425.437.— din, frotir plaščev za 4.132.264.— din in svilenih izdelkov za 5.434.777.— din. Najuspešnejši pa je bil sejem v Beogradu.

K tako uspešni prodaji so precej pripomogli lepo urejeni razstavní prostori z izdelki, ki so bili barvno usklajeni in v koraku z modo. Zadovoljni smo, da smo lahko prikazali letos tako moderno vijolično barvo v kopalnih plaščih in brisačah. Velika pohvala velja tudi naši imenitni kolekciji kravat, katera je bila najlepše prikazana na beograjskem sejmu.

Na vseh sejmih smo ponovno slišali, da je frotir Svilanit najboljši. Vse se sliši lepo. Prikazali smo vse najboljše. Sedaj pa smo dolžni, da to tržišču tudi ponudimo. Vendar se že zavedamo, da vseh danih obljub ne bomo izpolnili. Že samo brisač bi prodali precej več, kot jih izdelamo. Veliko povpraševanje je po enobarvnih Kolor brisačah v vseh dimenzijah, ki jih žal nimamo nikoli dovolj. Podoben položaj je z artikli kot so: Mina, Lola, Lasta, Davos, Boža, Krista, Fortuna, Fontana in Dobro jutro.

Veliko zanimanje kažejo kupci tudi za enobarvno preginjalo, katerega do danes še ne izdelujemo. Pri konfekcijskih izdelkih se zelo dobro prodajajo modeli iz velur tkanine. Spet pa se srečamo s problemom, da je teh izdelkov vedno

premalo. Zmanjšala pa se je prodaja modelov iz vzorčaste tkanine — klasika, katerih imamo dovolj na zalogi. Veliko povpraševanje je tudi po cenejših otroških plaščih iz valk tkanine. Ponudba svilenih izdelkov zaenkrat najbolj ustreza povpraševanju. Dobro se prodajajo kravate iz čiste svile, kravate v moderni širini 7 cm, garniture (kravata — robček) ter volneni in sintetični šali.

... kravate

Ponudili smo najboljše: brisače ...

... plašče

Sedaj smo pred pomembno nalogo, da damo izdelke, ki smo jih na sejmi prikazali, pravočasno v prodajo. Vsekakor se ne sme zgoditi, da bi morali še sredi drugega leta ponujati izdelke iz letošnje kolekcije, ki nam bi ležali v skladišču. Prav tako pa bi morala biti tudi ponudba našega novega programa kompletna. Naj opišem še delovni dan na sejmju.

Kot primer naj vzamem beograjski sejem.

Za samo pripravo razstavnega prostora na sejmju poskrbi vnaprej trgovski zastopnik iz Srbije v sodelovanju z našimi strokovnjaki iz marketinga. Na sejmju sodelujejo v glavnem vsi naši trgovski zastopniki in dva do trije delavci iz komerciale. Delovni dan se nam začne takoj po zajtrku. Čas do odprtja sejma izkoristimo za obiske pri kupcih, s katerimi tesno sodelujemo. To je namreč najprimernejši način, za razrešitev nekaterih problemov, ki se pojavljajo pri poslovanju z njimi. Pred deseto uro se odpravimo na sejem, kjer nas že

Silvo Balantič

Izvoz postaja zanimivejši

Izvoz v letu 1980

Izvoz v naslednjem letu bo pogojen z našimi uvoznimi potrebami. Drugo načelno izhodišče je, da se doseže takšen obseg izvoza, ki zagotavlja dodatne ugodnosti v skladu z veljavnimi predpisi, kot n.pr. olajšave pri davku na dohodek. Za zagotovitev tega obsega izvoza, bo potrebno še mnogo naporov, tako pri zaključevanju poslov kot v procesu proizvodnje. Ena izmed glavnih nalog izvozne politike v letu 1980, je znatno povečanje izvoza konfekcijskih izdelkov, seveda v kvaliteti frotirja, ki ima višjo stopnjo obdelave. tj. enobarvni velur in razne izpeljanke v Uniju. Ta opredelitev je

Anton Matelič

O gradnji

Na gradbišču izvajajo dela poleg obeh gradbenih podjetij tudi vsi obrtniki. Vsa tri nadstropja upravne zgradbe so zasteklena in pripravljena za montažo predelnih sten.

V Svili in upravi polagajo tlake, ki bodo gotovi v nekaj dneh. Na proizvodni hali je fasada že gotova, trenutno pa je v delu vmesni del kjer je stopnišče. Razvod centralne kurjave je izdelan v svili in upravi, izvajalec pa kasni z deli pri postavitvi regulacijske postaje in radiatorjev v menzi. Pospušena so dela na položitvi kinete oz. betonske kanalizacije, ki bo služila za ogrevanje novih objektov, ker so s tem pogojena vsa finalna dela kot so pleskanje, montaže predelnih sten, obe-

čakajo prvi poslovni partnerji. Beograjski sejem obišče veliko kupcev iz vseh področij. Vsak trgovski zastopnik sprejema kupce s svojega področja, s katerimi sklepa pogodbe. Delavci iz komerciale pa sodelujemo pri vsakem razgovoru in zaključevanju. Vendar pa dostikrat ne uspemo prisostvovati celotnemu razgovoru, ker prihajajo stalno novi obiskovalci, s katerimi se je treba pozdraviti in pogovoriti. Sejem je istočasno priložnost, da tudi osebno spoznamo poslovne partnerje, s katerimi sicer kontaktiramo po telefonu ali teleksu. Obiski se vrstijo ves dan, tako da dostikrat nimamo časa niti za kosilo. Pred odhodom s sejma pa zvečer izdelamo še pregled prometa za tekoči dan.

Lahko rečem, da so sejmi za poslovanje našega podjetja zelo pomembni, saj se prav s pomočjo njih prodaja močno poveča.

najnuj zaradi proizvodne usmeritve. Naloga je toliko bolj pomembna, ker bi v nasprotnem primeru z vso težo obremenili brisače, kar bi povzročilo zmanjšanje količin za domači trg, oziroma določen umik s tržišča. Odmik od načrtovanega asortimana v izvozu bi bil nedopusten že zaradi doseženih solidnih cen. Značilnost izvoznih poslov je viden padec fizičnega obsega izvoza iz leta v leto, kar smo dosegli s preorientacijo asortimana in stalnim dvigom tujih valut. Po dolgih letih smo uspeli naš izvoz razdeliti na več držav in s tem tudi zmanjšati riziko, ki lahko nastane ob določenih kriznih obdobjih. Tu gre zlasti za povečanje obsega izvoza v skandinavske dežele, kjer je tudi trenutno gibanje cen ugodno.

Iz pravkar izdelane analize srednjeročnega plana 1976–1980 vidimo odnos med neto fakturirano realizacijo in fizičnim obsegom izvoza;

(leto 1976 vzeti kot baza)	76	77	78	79
neto fakt. realizacija	100	107	117	132
fizični obseg izvoza	100	92	81	82

Tak trend naj bi bil tudi v naslednjih letih, saj edino prava kvalitetna vsebina v ponudbi prinaša ugodne poslovne rezultate. Zaključeni posli za leto 1980 in razmeroma velika povpraševanja nam obetajo uspeh v poslovnem letu.

Ob izidu glasila nas bo morda do otvoritve ločil le še mesec dni

šanje stroja „dampa“ itd. Alprem trenutno stekli nadstropje proizvodne hale svile, ni pa še dokončal z montažo polnil v nadsvetlobi v upravni zgradbi.

V menzi je potrebno še napeljati vodovod, centralno kurjavo, zastekliti in obložiti stene in tlak s keramiko ter izvršiti montažo elementov.

Za upravno zgradbo so dostavili že omare, ki bodo montirane v predelnih stenah. Z montažo bodo začeli takoj. Vzporedno bo Termika izvajala montažo spuščene stropa. Zadovoljivo poteka montaža tovornega in osebnega dvigala, potrebno pa je vgraditi vrata.

Nato bodo opravili še nekatera dela kot so obložitev klimatskega jaška na strehi upravne zgradbe in izdelava nekaterih pločevinastih obrob.

Projektno nalogo za ureditev neposrednega okolja smo predložili projektantu, da bi pripravil ustrezne načrte za ureditev kanalizacije, parkirnega prostora, razsvetljave itd. Medtem pa poteka izkop in polaganje hidrantne mreže okoli obeh objektov.

Kar se tiče oplemenitilnice smo dobili od Inšpekcijskih služb dovoljenje za poizkusno obratovanje, ki bo trajalo do konca letošnjega leta. V tem času moramo voditi dnevnik, ki ga bomo rabili za tehnični pregled oz. pridobitev uporabnega

ALI STE ŽE SLIŠALI ...

... da vsi delavci iz skupnih služb ne morejo v novi upravni zgradbi dobiti prostora z razgledom na prelepe kamniške planine.

Upamo, da zaradi tega ne bodo ostali prazni prostori v tako težko pričakovanem „HILTONU“ ...

dovoljenja. Z uporabo oplemenitilnice pa je tesno povezano obratovanje skupne čistilne naprave Svilanita in Živilske industrije, ki je nosilec investicije. Tehnološka kanalizacija in bazen sta izdelana in montirana je v njem mešalna turbina. Napravo sta pregledala dva republiška inšpektorja in sicer sanitarni inšpektor in izvedenec za elektro in strelovodne naprave, tako da bomo v kratkem pridobili dovoljenje za poskusno obratovanje.

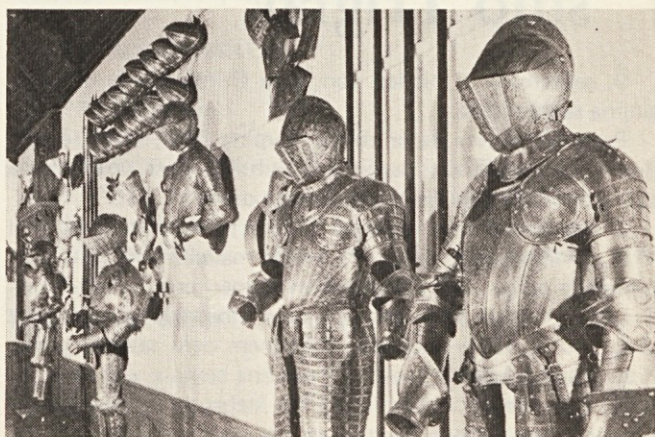
Anton Matelič

Bili smo v Pragi – mestu spomenikov

Po dolgotrajnih naporih, iskanjih in obljubah organizatorjev kar nismo mogli verjeti, da bo v septembru izlet članstva na Češkoslovaško. V začetku so bile težave, ker Jugotekstil ni uspel dobiti za ogled primerne tekstilne tovarne. Potem, ko je bilo vse nared, pa bi izlet skoraj propadel zaradi premajhnega števila prijaviteljev. Kljub vsemu je uspelo našim vrlim organizatorjem prebroditi vse težave tako, da je napovedanega dne pripeljal pred Svilanit dokaj udoben in zanesljiv avtobus podjetja Alpetours.

Približno opoldne smo se odpeljali iz Kamnika čez Trojanje na Štajersko, skozi Maribor do mejnega prehoda Šentilj, kjer smo zamenjali še zadnje debele bankovce v stotake. V čudovitem sončnem vremenu nas je vodila pot mimo Graza po avstrijski Štajerski do Dunajskega Novega mesta. Vmes smo se nekajkrat ustavili. Na poti nas je spremljal vodič Stane, ki se je zelo trudil in nam po mikrofону pripovedoval razne zemljepisne, zgodovinske in druge zanimivosti o krajih in deželah, skozi katere nas je vodila naša pot. Med vožnjo smo poslušali razne popevke pa tudi Tofovo šaljivo zgodbo o nemškem turistu. V večernih urah smo se že vozili po številnih obvoznicah Dunaja, velemesta v katerem živi približno polovica avstrijskega prebivalstva. Z manjšo zamudo smo prispeli na Češko mejo pri Dolnjem Dvorištu, kjer so nas po enournem čakanju obmejnih organov in spustili čez mejo. Obmejne formalnosti smo dokaj hitro opravili tako, da smo se kmalu zatem pripeljali v Brno, kjer nas je kljub pozni uri zvesto pričakal češki vodič s hladno večerjo ter steklenico piva.

Prenočili smo v nekem študentskem domu in si naslednji dan ogledali tovarno volnenih tkanin MOSILANA. Najprej so nam pokazali obrat oplemenitilnice in potem še dislociran obrat pripravljalnice in tkalnice s Sulzer statvami. Po kosilu smo se poslovili od vodiča in od Brna ter se usmerili po avtocesti proti Pragi. Med potjo je pričel padati dež, ki nas je zvesto spremljal do konca našega bivanja na Češkem. Nastanili smo se v starem hotelu Pariž. Zvečer smo šli v nočni lokal Gruzija. V soboto smo imeli prosto dopoldne za nakupovanje, po kosilu pa smo se peljali v spremstvu odličnega vodiča po imenu VEJŠA na ogled vseh praških znamenitosti, kot so stadion, „divadlo“, sloviti Hradčani z gradom in katedralo sv. Vita iz 10. stoletja z umetniškimi freskami. Hradčane so zgradili leta 1310 in so bili nekdanj dvorec čeških kraljev na hribčku nad levim bregom Vltave, sedaj pa je tam sedež predsednika republike. Občudovali smo bogato samostansko knjižnico „Strahov“ in baročno zakladnico „Loreto“ iz 17. stoletja z znanim „Praškim soncem“. Vodič Vejša ni pozabil pokazati grb celjskih grofov v katedrali sv. Vita in omeniti slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika, ki je preurejal dvorišča, notranjščino in vrt ter postavil kamnit obelisk na Hradčanih.

Iz gradu Konopište

Bogata samostanska knjižnica „Strahov“

Potem smo zavili v Zlato uličko, ki je znamenita zaradi škratovsko majhnih hišic, ki so grajene strnjeno v vrsti. V njih so prebivali v srednjem veku alkimisti, ki so s skromnim znanjem kemije in čaranjem poskušali pridobivati zlato. V majhni gostilnici smo se okrepčali s češko beherovko.

Alojz Jerman

Osvojili smo Triglav

9. september je bil lep dan. Izza Grintavcev je odsevala sinjina ranega jutra.

Pred Svilanitom se je zbrala skupina ljudi, ki so se tega dne namenili obiskati osrčje Julijskih Alp in se povzpeli na sam vrh našega najvišjega triglavskega očaka.

Z avtobusom smo se peljali do Mojstrane in po vsej dolini Vrat do Aljaževega doma. Po kratki malici in počitku se je potegnila dolga vrsta Svilanitovcev v smeri proti severni steni Triglava. Izbrali smo zelo pogosto obiskovano pot „čez prag“, ki se vije v skrajnem vzhodnem delu severne stene. Pred nami je bila razprostrta mogočna stena v vsej svoji veličini z osrednjim vitkim in drznim stebrom, ki nosi ime po plezalcu, ki se je prvi povzpel preko njega; legendarnem starosti slovenskih alpinistov Joži Čopu.

ALI STE ŽE SLIŠALI . . .

. . . da se nekateri niso udeležili izleta na Češko, ker so se bali, da tovarna ne bi propadla brez njih.

Še sreča, da ne propade takrat, ko prav radi potujejo na konvertibilna področja . . .

Požrtvovalni vodič, čeprav moker do kože, ni odnehal, temveč nas je spodbujal, naj si z njim ogledamo še druge znamenitosti, kot so Karlov most in astronomsko uro na južni strani mestne hiše. Stari del mesta izvira iz 11. in 12. stoletja, ko se je Praga razvila v eno največjih in najlepših mest Evrope. Iz te dobe izvirajo najstarejše stavbe, srce Prage, ki s svojo enkratno lepoto očarajo vsakogar. Stara Praga je en sam spomenik starodavne kulture in arhitekture, mesto cerkva, zvonikov, muzejev ter slikovitih ulic. Ne smemo pa pozabiti, da je tudi mesto trgovin in dobrega piva.

Po napornem popoldnevu smo preživeli večer v baru LUZERNA, kjer smo si ogledali zanimiv in zabaven program.

Naslednji dan smo se odpeljali na Konopište, grad z bogato zbirko orožja in lovskih trofej. Ta mogočen grad je bil nekdanj last prestolonaslednika nadvojvode Ferdinanda, ki je izgubil življenje pri atentatu v Sarajevu, kar je bilo povod za prvo svetovno vojno. Na koncu ogleda smo se vpisali v knjigo obiskovalcev z gosjim peresom.

Vožnjo smo nadaljevali do Čeških Budejovic, kjer smo se ustavili na kosilu. Na mejnem prehodu smo zapravili še zadnje krone. Potem smo se peljali skozi Linz, Lienzen se prebili čez slikovite Nighe Ture ter se preko Celovca in Ljubelja vrnili v poznih večernih urah domov polni nepozabnih vtisov.

Korak za korakom, stop, prijem, klin, jeklena vrv in spet korak za korakom in šlo je. Zvrstili smo se čez strmo stopnjo v „pragu“ in pod „studencem“, za Cmirom smo počivali. Okrepčali smo se in pot se je nadaljevala v raztegnjeni koloni. Najbolj smeli so se hitro bližali domu na Kredarici. Tudi sonce je že toplo gredo. Kmalu smo bili vsi zbrani na Kredarici.

Od tu naprej gre pot ob triglavskem ledeniku preko Mallega Triglava po grebenu na vrh. Pot je odlično zavarovana s klini, izklesanimi stopi in jeklenimi vrvmi. Vendar popolna varnost je najpomembnejša. Vse člane naše „doprave“, ki se niso čutili popolnoma samostojne za pristop na vrh smo navezali. Na grebenu smo se srečevali s skupinami, ki so se vračale z vrha. Malo smo se zdrenjali, pa je šlo. Po dobri poldrugi uri hoda smo stali pri Aljaževem stolpu, ki že dolga leta kljubuje dežju, snegu in viharjem. Stali smo na vrhu najvišje gore v Jugoslaviji, ki je v letu 1978 slavila 200-letnico prvega pristopa.

Razgled z vrha je čudovit, posebno še ob takem vremenu, kakršnega smo imeli tega dne. Pogledu se razkrivajo vrhovi Julijcev – Škrlatice, Razorja, Prisojnika, Martuljkove skupine s Špikom vse do Zahodnih Julijskih Alp v Italiji in italijanskih Dolomitov ter na severu Karavanke in avstrijskih Tur. Na vzhodu se vidijo Kamniške Alpe in proti jugozahodu Bohinjske gore.

Dokaz, da je bil Triglav zares osvojen

Na fotografiranje in planinski krst na vrhu tudi nismo pozabili. Saj tako tudi mora biti.

Spustili smo se po Bamebrgovi poti h koči na Doliču. Koča je bila nabito polna. Vendar morala zaradi tega ni padla. Še pozno v noč je v kotu, ki smo ga okupirali donela vesela narodna in planinska pesem. Kljub hudi stiski s prostorom smo dobili za najbolj utrujene prosta ležišča.

S sončnim vzhodom smo bili na nogah. Pot smo nadaljevali z vzponom čez Hribarice. Oglasili smo se v koči na Prehodavcih in nato po dolini Sedmerih triglavskih jezer srečno prišli do kočice pri dvojnem jezeru. Sklepni del ture nas je vodil mimo Črnega jezera po strmi poti preko Komarče do kočice pri Savici, kjer je vsa družina veselo zaključila smelo planinsko turo.

Franc Novak

Šport za praznik

Tudi letos smo organizirali športna tekmovanja v počastitev praznika tovarne in ponovno ugotavljamo, da kljub obvestilom in dobri propagandi ni bilo pravega odziva in množičnosti. Saj cilj takih tekmovanj, če temu sploh lahko rečemo tekmovanja, ni samo prestižnega pomena, ampak množičnost ter pritegnitev posameznikov k rekreaciji.

Rezultati tekmovanj so naslednji:

KEGLJANJE ŽENSKE:

1. ŽNIDAR Mari	350 kegljev
2. FICKO Silva	341 kegljev
3. KOROŠEC Mojca	332 kegljev
4. ŠPENDE Joži	314 kegljev
5. ZIKA Helena	311 kegljev
6. GOLOB Zofija	272 kegljev

KEGLJANJE MOŠKI

1. PREGL Leon	418 kegljev
2. NOVAK Franc	396 kegljev
3. GORIČAN Jože	391 kegljev
4. ŽLEBIR Franc (126)	389 kegljev

5. KOZOLE Stane (116)	389 kegljev
6. BENKO Bogo	386 kegljev
7. NOVAK Maks	377 kegljev
8. CAFUTA Franc	372 kegljev
9. JENC Stane	364 kegljev
10. ZAJC Lojze	345 kegljev
11. ROKAVEC Marjan	319 kegljev
12. NOVAK Miro	318 kegljev
13. SELJAK Bogdan	307 kegljev

NAMIZNI TENIS

1. KADURA Hasib	6 točk
2. ŽLEBIR Ing. Franc	5 točk
3. BENKO Bogo	3 točke
4. SELJAK Bogdan	3 točke
5. NOVAK Franc	2 točki
6. ZVER Jože	2 točki
7. PANČUR Maks	0 točk

ŠAH

1. JAGODIC Ivan	6 točk
2. CAFUTA Franc	4 točke
3. PIRŠ Albin	2 točki
4. BENKO Bogo	0 točk

STRELJANJE ŽENSKE:

1. TRTNIK Mija	139 krogov
2. MENČAK Pavla	134 krogov
3. OSOLIN Nina	89 krogov

STRELJANJE MOŠKI:

1. RIFEL Ivan	159 krogov
2. ČOŽ Ciril	146 krogov
3. ALEŠ Franc	139 krogov
4. KOŠIR Franc	137 krogov
5. ROMŠAK Dušan	120 krogov
6. ZAJC Lojze	114 krogov
7. SIMČAK Ciril	86 krogov

ODBOJKA:

1. SKUPNE SLUŽBE	2 zmagi
2. VZDRŽEVANJE IN ENERGETIKA	1 zmagi
3. TKALNICA FROTIRJA	0 zmag

Zahvala

Ob smrti moje drage mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Podgornik Štefka

Izžrebanci nagradne križanke

Uredništvo je prejelo rešitve nagradne križanke. Izid žrebanja je bil naslednji:

1. nagrado prejme **VEHAR Anica (kravana SAŠA)**
2. nagrado prejme **GOMIRŠEK Marinka (brisača MALTA)**
3. nagrado prejme **ROZMANIČ Marinka (brisača FORTUNA)**

Pravilna rešitev križanke je naslednja:

N, O, S, A, A, APRETURA, SKALAR, SREČEN, BATIST, T, OSKAR, SINICA, CI, KRTEK, TETIVA, RUK, TAT, KAPUCA, DEKE, GIN, BUTARA, KABEL, M, MANIRA, BURET, MARELICE, VATIKAN, ENICA, SIBILA, A, TANISA, KAZINO, IN, FANT, VODICA, KDO, BETA, MANIJA, ORIS, KA, LOGIKA, OPEL, ET, MENICA, ABOTEN, IZODINA, ARARA, A, OLIKA, ATILA, AL, CARINA, STAJA, ILO, BATA, OPEKA, DRUG, GOTI, GLOSA, TEAM, NI, FLIRT, KAMNIK, RE, KRAVA, RBS, NU, NAVADE, SVILANIT, OTROK, RAB, MARIJA.

Uredništvo

Škofja Loka

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA n.sol.o.
Kidričeva cesta 75

PROIZVAJA IN PRIPOROČA

TEKSTILNI INDUSTRIJI:

- volnene, sintetične in mešane česane preje, visoko-kvalitetno OE bombažno prejo ter preje, prirejene za pletilnice,
- jersey pletenine za konfekcije.

TRGOVINI IN POTROŠNIKOM:

- modne pletenine „LOKA–JERSEY“ iz sintetike in mešanic za vse letne čase in prilike,
- prejo za ročno pletenje „LOKA“ v modnih barvah, izdelano iz čiste volne ali preizkušenih mešanic, v sodelovanju s svetovno znano firmo BAYER.

KUPUJTE KVALITETNE IZDELKE GORENJSKE PREDILNICE!

PREDILNICA LITIJA

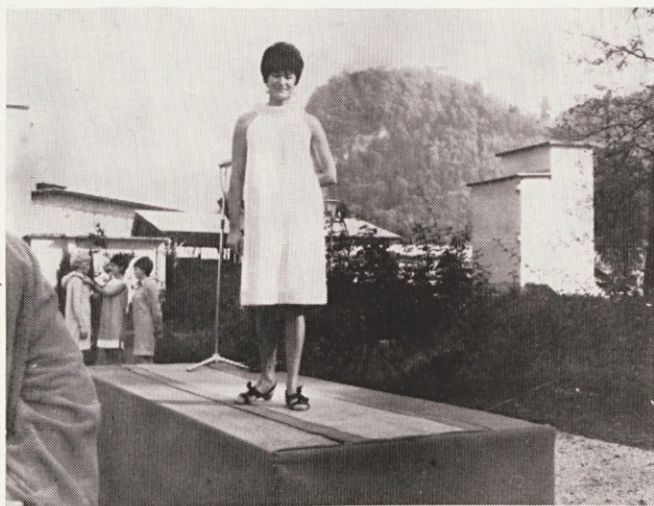
Pošta in železniška postaja:
61270 LITIJA — Tel. n. c. 88-411
p.o.

PREDILNICA LITIJA v Litiji proizvaja kvalitetno bombažno kardirano in česano prejo, teč prejo iz sintetičnih in viskoznihi vlaken. Svoje izdelke priporoča kupcem!

Foto arhiv

Leto 1970: Vedno razpoloženi in vsem dobro znani delavci iz splošne kadrovske službe

Leto 1961: Modna revija na tovarniškem dvorišču

Naš park, predno ga je porušil vihar. Ponujal nam je mnogo lepih trenutkov v času naše malice

„KAMNIŠKI TEKSTILEC“ LETNIK XVII. ŠT. 9–10
GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
„SVILANIT“ KAMNIK
GLASILO UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:
Balantič Silvo, Huban Anka, Alenka Doplihar,
Stankovič Brane, Okorn Tomaž
Tehnični urednik: SKAMEN IVANA
Odgovorni urednik: BORIS ZAKRAJŠEK
NAKLADA: 800 IZVODOV
Tisk: Mestni muzej Idrija

